

Durmuş Hocaoğlu

Dil Nedir?

Yeniçağ., “Analiz” ., 28 Ağustos 2006, Pazartesi., s.08
“Analiz” Sıra No: 436; 2006-098; Ağustos-11

YENİÇAĞ

Dil, bizzat insan'ı “insan” yapan en temel değer ve varlık şartıdır; ancak, O, bizâtihi, bir yetenek olarak İnsanın kendi başarısının ürünü değildir; Dil, bir “veri”dir (muta’), yâni İnsan’a verilmiştir. Aksi takdirde, İnsan’ın önce dilsiz olan bir varlık iken, bilâhare dili yaratması icap ederdi; hâlbuki, dili olmayan bir varlık insan değildir, ve esâsen dilin sıfır noktasının bilinmemesi de bundandır. İnsan’ın dil’i yaratabilmesi için dilsiz bir varlık iken düşünen bir varlık olması da icap ederdi, hâlbuki dil ve düşünce bir ve aynı şeydir; konuşamayan bir varlık aynı zamanda düşünemeyen bir varlıktır ve konuşamayan ve düşünemeyen bir varlık da insan değildir. İnsan’ı biyo-kimyasal süreçlerin bir ürünü olarak telâkkî eden biyolojik antropolojinin başarısızlığının en temel sebeplerinden birisi de budur: Konuşma ve düşünmenin bir ve aynı şey olup birbirinden müstakillen mütâlea edilemeyeceğini bir kere daha derhâtır eylesersek, konuşamayan ve düşünemeyen bir varlık olan “insan-öncesi” – daha açıkçası insanın bir adım öncesi - hayvandan konuşabilen ve düşünebilen bir varlığa, yâni, “insan”a geçişi tam olarak îzah edebilen bir evrimci (evolüsyonist) teorinin kurulamamış ve niçin kurulamaz olduğunu da istihraç edebiliriz. Bütün evrimci teorilerin temel referansı, bir anlamda kitâb-ı mukaddesi, Darwin’in “İnsanın Türeyişi” olmakla, O’na muhâlif bir evrimci teori inşa edilemeyeceğine binâen, orada karanlıkta bırakılan bu konunun başka herhangi bir evrimci bakışla aydınlatılması muhâldir ve filhakîka, bu kitapta konuşamayan ve düşünemeyen “insan-öncesi” hayvandan konuşabilen ve düşünebilen “insan”a geçiş, ilmî ve felsefî açıdan dehşetli boşluklarla doludur ve teori bu hâliyle sağlam bir teoride mutlaka ve behemehâl bulunması şart olan iç ve dış tutarlıktan mahrum bir zihnî fantazi olmaktadır[1]. Darwin’e yaslanmasına rağmen O’nun bıraktığı boşlukları farkedenden Engels’in Darwinci bir temelden hareketle Marksist bir açıklama modeli olarak geliştirmeye çalıştığı ve bugüne kadar da bütün marksist literatürde bir numaralı kaynak olarak müteber addedilen “emek yoluyla maymundan insana geçiş” tezi ise, Darwin’in boşluklarına yeni ve daha büyük boşluklar ilâve etmekten başka bir şey yapamamıştır[2]. Hulâsaten netîce-i kelâm: Dil, tıpkı düşünce gibi, İnsan ne ise O’nu O yapan en temel bir değer ve varlık şartıdır; ancak, bir kaabiliyet olarak, İnsan’ın kendi eseri değildir, O’na “verilmiştir”; tıpkı, Kur’ân’ı Kerîm’de dendiği gibi: “Allah Âdem’e bütün eşyânın (şeylerin, var-olanların – D.H.) isimlerini öğretti” (We ‘alleme âdeme’l-esmâe küllehâ). [Baqara: II/31].

★★★

Dil, İnsan'a verilmiştir; ama nasıl? Meçhûl! Dil felsefesinde bir vakitler peşine çok düşülen "Âdem Dili" (Lingua Adamica) hakkında en ufak bir bilgi kııntısı dahi mevcut değildir. İncil'in Ahd-i Atîk (Eski Ahid; Old Testament) adlı bölümü olup, Hristiyanların kabûl ettiği Tevrat'ta da zikredilen (Tekvîn: 11: 1-9) ve Tûfan'dan sonra Şinar (Babil) ülkesinde Tanrı Marduk adına yapıldığı ve inşâi esnâsında henüz bütün insanların bir tek dil ile tekellüm ettiği ileri sürülen Bâbil Kulesi efsânesi, bir bakıma Âdem Dili'nin bir uzantısıdır; ancak bu efsâneyi de doğrulayacak herhangi bir belge yoktur. Yâni "dilın sıfır noktası" nasıl bir şeydir suâlinin de cevâbı yok; meçhûl!

★ ★ ★

Dil, İnsan'a verilmiştir; bu ise, İnsan'ın, biyolojik-fizyolojik bir yapısı olmasına rağmen, tabîî değil, kültürel bir varlık, bir kültür varlığı olması demektir. Dil, İnsan'a verilmiştir; ancak, tekâmül ve terakkîsi İnsan'ın eseridir; bu hâliyle de, O, bir inşâdır ve bu ise İnsan'ın aynı zamanda kültür yaratan bir varlık olması, kültür de tarihin ürünü olduğuna göre, kültürel ve tarihî bir varlık olması demektir.

[1] Charles Darwin., *İnsanın Türeyişi.*, Çev.: Ömer Ünalın., Onur Yay., 4. Baskı., Ankara., 1980, "Dil" bahsi: s.114-124.

[2] Friedrich Engels., *Doğanın Diyalektiği.*, Çev.: Arif Gelen., Sol Yay., 3. Baskı., Ankara, 1977. s.216-232: "Maymundan İnsana Geçişte Emeğin Rolü"

